

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/43/2024
Identifikačné číslo spisu:	4114217611
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4114217611.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu X.. N. T., narodeného XX. V. XXXX, C., I. Q. XXXX/X, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Miklóssym, Vráble, Hlavná 1221, proti žalovanému X.. K. Š., narodenému XX. O. XXXX, R. U., K. W.. Š. XXXX/XX, (pôvodne v konaní O. Š., narodenému X. K. XXXX, zomrelému X. O. XXXX) C., I. Q. XXXX/XX, zastúpeného advokátom Mgr. Mariánom Bafrnecom, Vráble, Levická 598, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15C/113/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 20. apríla 2023 sp. zn. 9Co/15/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 21.októbra 2021 č. k. 15C/113/2014-540 žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 134 ods. 1, § 129 ods. 1, 2, § 130 ods. 1, 2, 3, § 134 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. Žalobou sa žalobca domáhal (po pripustení zmeny žaloby) určenia, že je vlastníkom pozemku s parcelným číslom XXXX/X, parcela registra C KN, druh pozemku zastavaná plocha vo výmere 43 m2 a pozemku s parc. č. XXXX/X, parc. registra C KN, druh pozemku zastavaná plocha vo výmere 28 m2, oba nachádzajúce sa v kat. území C., a takto uvedené v geometrickom pláne č. XXC/XXX/XXXX zo dňa 08. 03. 2021, ktorý bol vyhotovený a autorizácie overený znalkyňou X.. G. I. a úradne overený Okresným úradom R., katastrálny odbor, dňa 14. 05. 2021 pod č. Z.. Žalobca tvrdil, že predmetné nehnuteľnosti nadobudol v roku 1993, a to kúpou od prechádzajúcej vlastníčky K. U., pričom ich nadobudol vrátane pozemku s parcelným číslom XXXX/X, druh pozemku záhrady vo výmere 90 m2. Daný pozemok však na neho v čase prevodu nebol v evidencii katastra nehnuteľností zapísaný a to len z dôvodu, že v tom čase priebeh jeho hraníc nebol identický s výsledkami technicko-hospodárskeho mapovania a pozemok tak bol zapísaný len do

poznámky listu vlastníctva. Skutočnosť, že pozemok s parcelným číslom XXXX/X nebol pri prevode na neho zapísaný, neznamená, že vlastníctvo predmetného pozemku stratil, resp. že ho do vlastníctva mohol nadobudnúť niekto iný, kto k tomu nemal právny titul. Ďalej tvrdil, že je nepochybné, že predchádzajúcou vlastníčkou pozemku s parc. č. XXXX/X, od ktorej pozemok nadobudol, bola K. U., ktorá tento pozemok nadobudla na základe dohody o zrušení spoluvlastníctva zo dňa 08. 03. 1978, ktorú uzavrela so svojou sestrou C. N., pričom táto dohoda bola registrovaná na vtedajšom Štátnom notárstve v R. dňa 02. 08. 1978 pod R. I. 231/78 a sporný pozemok mala K. U. riadne zapísaný vo svojom vlastníctve aj v evidencii katastra nehnuteľností. V súčasnej dobe bol predmetný pozemok nesprávne začlenený do pozemkov žalovaných, pričom žalovaní svoje nehnuteľnosti nadobúdali od iných osôb ako od K. U. a nemali žiadny právny titul k nadobudnutiu predmetného pozemku a tento pozemok tak ani platne do svojho vlastníctva nadobudnúť nemohli, pričom žalovaní predmetný pozemok navyše ani neužívajú a nikdy neužívali. Geometrickým plánom č. XX/XXXX vyhotoviteľ X. X. Q. bol obnovený pozemok s parc. č. XXXX/X. Obnovou tohto pozemku sú podľa geometrického plánu pozemok s parc. č. XXXX/X (parcela registra C evidovaná na katastrálnej mape), druh pozemku zastavané plochy a nádvoria vo výmere 43 m² a pozemok s parc. č. XXXX/X (parcela registra C evidovaná na katastrálnej mape), druh pozemku zastavané plochy a nádvoria vo výmere 28 m². Rozdiel vo výmere novovytvorených pozemkov, ktoré sú obnovou pôvodného pozemku a výmerou pozemku pôvodného, je daný skutočnosťou, že v k. ú. C. je tzv. nezjednotený operát (operát pozemkovej knihy nebol zjednotený s operátom pozemkového katastra), čoho dôsledkom bol priebeh vlastníckych hraníc pôvodnej parcely neidentický s novým stavom. Geometrický plán tak obnovuje pôvodný pozemok s parc. č. XXXX/X v hraniciach vyplývajúcich zo stavu katastra. Žalobca v žalobe tvrdil, že prostredníctvom právneho zástupcu listom zo dňa 08. 04. 2014 oslovil žalovaných s návrhom na uzavretie dohody, na základe ktorej by došlo k odčleneniu pozemku s parc. č. XXXX/X geometrickým plánom a tento by bol následne zapísaný v katastri nehnuteľností do vlastníctva žalobcu, pričom ponúkol žalovaným aj finančné vyrovnanie, avšak z dôvodu nesúhlasu žalovaných k dohode nedošlo.

1.2. Žalobca tvrdil, že pozemok prilieha k cestnej komunikácii, odkedy ho nadobudol, vždy sa oň staral a užíval ho, užíva ho aj v súčasnej dobe. Ďalej tvrdil, že pozemok predtým vlastnil a nadobudol od K. U., ktorá ho nadobudla na základe Dohody o zrušení spoluvlastníctva zo dňa 08. 03. 1978, ktorú uzavrela so svojou sestrou C. N., pričom táto dohoda bola registrovaná na štátnom notárstve dňa 02. 08. 1978. Žalobca ďalej tvrdil, že pozemok je nesprávne začlenený do pozemku žalovaných, žalovaný predmetný pozemok neužíva a ani ho neužíval. Žalovaný v rámci obrany tvrdil, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, nakoľko sa mu nepodarilo preukázať vlastnícke právo k spornej parcele, žalobca nepredložil žiaden dôkaz o tom, že do vlastníctva nadobudol práve spornú parcelu číslo XXXX/X, nepredložil žiadny dôkaz o tom, že predmetnú parcelu nadobudol od K. U., nakoľko v kúpnej zmluve zo dňa 02. 03. 1993, ktorú uzavrel práve s nebohrou K. U., sporná parcela nie je. Ďalej žalovaný tvrdil, že žalobca nepreukázal, že boli splnené podmienky vydržania, absentuje oprávnenosť a dobromyseľnosť držby.

1.3. Prvoinštančnému súdu z obsahu spisu ohľadom dobromyseľnosti vyplynulo, že žalobca svoju dobromyseľnú držbu spornej parcely odvodzuje od skutočnosti, že predmetná nehnuteľnosť bola už v minulosti v pozemkovej knihe a v katastri nehnuteľností evidovaná na právnych predchodcov žalobcu, následne na ich potomkov, t. j. na otca žalobcu a dve sestry K. U. a C. N.. Ďalej svoju dobromyseľnosť odvodzuje od skutočnosti, že predmetnú parcelu aj po tom, čo bola evidovaná na výlučnú vlastníčku K. U.Á., naďalej užívali pôvodní vlastníci, a to pôvodne F. T., teda starý otec žalobcu, po ňom otec žalobcu, a nakoniec aj samotný žalobca, taktiež od skutočnosti, že došlo vlastne k nesprávnemu začleneniu sporného pozemku do parciel, ktoré sú evidované v súčasnej dobe vo vlastníctve žalovaného, svoju dobromyseľnosť odvodzuje od skutočnosti, že aj po uzavretí kúpnej zmluvy bol pozemok stále evidovaný ako neidentický, nikdy nebol užívaný žalovanou stranou, ani rodinou V., tvrdil, že predmetná nehnuteľnosť bola nerušene užívaná z jeho strany v domnienke, že mu patrí, že mu patrí na základe kúpnej zmluvy, že vlastne patrí jeho predkom a chce, aby predmetná nehnuteľnosť patrila k ostatným nehnuteľnostiam ako celok. Právny zástupca žalobcu jednoznačne neustálil svoje tvrdenia ohľadom začatia plynutia vydržacej doby a nepreukázal splnenie zákonných podmienok na vznik vlastníckeho práva žalobcu k spornej nehnuteľnosti vydržaním, právny zástupca žalobcu iba tvrdil, že sporná nehnuteľnosť patrí už právnym predchodcom žalobcu a v priebehu pojednávania sa snažil predloženými

listinným dôkazmi ako znaleckým posudkom preukázať skutočnosť, že sporná parcela bola nesprávne zapísaná a začlenená, v dôsledku čoho sa stala výlučným vlastníctvom žalovaného. Súd prvej inštancie uviedol, že dôkazné bremeno preukázania právneho dôvodu držby, ako i jej dobromyseľnosť, zaťažuje toho, kto tvrdí, že došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním, čiže v tomto prípade zaťažuje žalobcu.

1.4. Súd prvej inštancie mal jednoznačne za preukázané, že v danom prípade žalobca neunesol dôkazné bremeno preukazujúce odôvodnenosť uplatneného nároku, a to určenia vlastníctva k spornej parcele číslo XXXX/X, parcela registra CK N, zastavaná plocha vo výmere 43 m² a pozemku s parcelným číslom XXXX/X registra CK N, zastavaná plocha o výmere 28 m², čo má za následok, že návrh žalobcu na určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti, a to titulom vydržania, nebol podaný dôvodne, z ktorého dôvodu ho súd v celom rozsahu zamietol. Žalobca nepreukázal podmienky vydržania, nepreukázal existenciu právneho, hoci i domnelého titulu, o ktorý sa opiera dobrá viera držiteľa, pričom kúpna zmluva, o ktorú opiera svoj nárok, ako aj dohoda, uzavretá medzi K. U. a jej sestru C. N., ktorá preukazuje spôsob nadobudnutia sporného vlastníctva, nie je domnelý titul. Ďalej žalobca nepreukázal nakladanie s vecou počas celej vydržacej doby ako s vlastnou, čo preukázali vo výpovedi aj svedkovia, a to jeho otec S. T., ktorý vo svojej výpovedi síce potvrdil, že spornú nehnuteľnosť užíval, ale taktiež potvrdil skutočnosť, že vedel, že po geometrických úpravách predmetný pozemok sa dostal pod čiaru, dostal sa pod čiaru za života ešte K. U., o čom svedčí skutočnosť preukazujúca aj zápis na liste vlastníctva a potom sa dostal, respektíve bol zaevidovaný do vlastníctva rodiny V., a to K. a W. V., ktorí si boli podľa jeho názoru toho vedomí, chceli to usporiadať, ale sa to nestihlo, nakoľko W. V. zomrel a potom jeho manželka predala predmetnú nehnuteľnosť spolu s týmto pozemkom, ktorý tvrdí, že teda by mal patriť im, žalovaným v 1. a v 2. rade. Z tejto výpovedi svedka je jednoznačne preukázané, že už od samého začiatku, t. j. ešte pred kúpou predmetnej nehnuteľnosti žalobcom sa vedelo, že predmetná sporná parcela je chybné zapísaná a chybné zaevidovaná do vlastníctva rodiny V. a že bol tu záujem a úmysel predmetnú parcelu opätovne previesť a správne zapísať do vlastníctva, či už pani U., alebo následne po kúpe nehnuteľnosti žalobcom žalobcovi, čiže už vtedy vedeli, že je tu chyba, a to znamená, že nebola preukázaná dobrá viera držiteľa, vzhľadom na okolnosti ako je existencia právneho titulu a nakladanie s vecou. Podľa konštantnej judikatúry oprávnená držba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí a že je v tejto dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam, pričom všetky tieto podmienky musia byť splnené súčasne. Dobromyseľnosť v danom spore preukázaná nebola, pretože žalobca už od podpísania kúpnej zmluvy vedel, že predmetom kúpnej zmluvy nebola parcela, ktorá bola neidentická a samotný svedok - jeho otec potvrdil vo svojej výpovedi, že po geometrických úpravách sa predmetný pozemok dostal pod čiaru, dostal sa pod čiaru ešte za života K. U., a vzhľadom na nedostatok dobromyseľnosti, žalobca nepreukázal nadobudnutie spornej nehnuteľnosti vydržaním, keď nepredložil žiadne dôkazy a neuviedol v podstate žiadne skutkovo významné okolnosti o tom, že by jeho právni predchodcovia vstúpili na základe určitej relevantnej právnej skutočnosti do oprávnenej držby spornej nehnuteľnosti a že by táto držba bola nerušená počas zákonom stanovenú dobu. Žalobca nepreukázal právny a ani domnelý titul, od čoho by sa odvíjala dobrá viera držiteľa, pretože k uzavretiu kúpnej zmluvy došlo 02. 03. 1993 a ako tvrdí, že sa o parcelu riadne staral, užíval, mohla mu od tejto doby začať plynúť vydržacia lehota 10 rokov, pričom počas tejto doby nebola preukázaná jeho dobromyseľnosť, a to z dôvodu, že už pri uzatváraní kúpnej zmluvy sporná nehnuteľnosť nemohla byť predmetom kúpnej zmluvy z dôvodu jej neidentičnosti, pričom už v tomto momente sa žalobca zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne v ňom museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 2 CSP a úspešnému žalovanému priznal plný nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu napadnutý rozsudok prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, a preto ho možno považovať za preskúmateľné. Poukázal, že prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) a v tomto ohľade je povinnosťou odvolacieho súdu

postupovať v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP tak, aby prijaté právne závery súdu (prvoinštančného v spojení s odvolacím) boli odôvodnené spôsobom predpokladaným ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie je jednoznačný záver, prečo súd prvej inštancie vyhodnotil žalobu za nedôvodnú a zamietol ju. Týmto záverom je súdom prvej inštancie konštatované, že žalobca nepreukázal naplnenie podmienok vydržania vlastníckeho práva k prejednávanej nehnuteľnosti, keď nepreukázal existenciu právneho, hoc i domnelého titulu, o ktorý sa opiera dobrá viera držiteľa, keď týmto titulom nie je kúpna zmluva, o ktorú opieral svoj nárok a ani dohoda uzavretá medzi K. U. a jej sestrou C. N.. V kontexte takto vymedzeného zásadného dôvodu, ktorý viedol súd prvej inštancie k zamietnutiu žaloby, napriek tomu, že súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal i otázkou nakladania s vecou počas vydržacej doby je potrebné konštatovať, že miera závažnosti tohto záveru prijatého súdom prvej inštancie je tak zásadná, že i v situácii, že by sa súd prvej inštancie ďalej podrobne zaoberal ďalšími skutkovými tvrdeniami strán sporu, uvedené by nemalo žiadny vplyv na výsledok sporu a prijaté rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď nespornou je skutočnosť, že existencia nadobúdacieho titulu je okolnosťou, ktorá svedčí záveru o existencii dobrej viery, ako objektívne hľadisko, z ktorého sa odvodzuje vznik práva. V prípade konštatovania nedostatku nadobúdacieho titulu, a teda následne i nedostatku dobromyseľnosti držiteľa, táto skutočnosť vo všeobecnom vnímaní vedie k prijatiu záveru, že neboli naplnené zákonné podmienky pre konštatovanie nadobudnutia vlastníctva vydržaním, a to už bez ohľadu na to, že by strany v konaní prezentovali ďalšiu právnu argumentáciu súvisiacu s užívaním nehnuteľnosti, ktorá však už na výsledok sporu nebude mať vplyv. Nazerajúc na odôvodnenie rozhodnutia optikou vysporiadania sa, z hľadiska miery závažnosti, s relevantnou okolnosťou majúcou zásadný vplyv na výsledok konania, potom naznačuje taký záver, že i keď sa súd prvej inštancie ďalej nezaoberal všetkými námietkami prednesenými stranami sporu, ktorých závažnosť z hľadiska prijatého záveru súdu nebola už určujúcou, resp. zásadnou, odôvodnením svojho rozhodnutia neporušil právo strany na spravodlivý súdny proces. Miera závažnosti jednotlivých relevantných námietok strán určuje rozsah vyporiadania sa súdu s týmito námietkami, pričom v situácii, že námietky strany pre rozhodnutie súdu nie sú zásadné a súčasne z rozhodnutia súdu je jednoznačné, ktoré zásadné dôvody viedli súd k prijatiu jeho záverov, nemožno konštatovať, že právo strany na spravodlivý proces bolo porušené. K odvolacej argumentácii žalobcu odvolací súd na doplnenie uviedol, že žalobca síce namietal, že súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami a dôkazmi v konaní, táto jeho námietka má však kvalitu všeobecného konštatovania, bez toho, že by bol uviedol, v akom konkrétnom rozsahu súd prvej inštancie ním vytýkaným spôsobom pochybil a ktoré skutočnosti a dôkazy konkrétne nevyhodnotil. Na doplnenie dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ohľadom na odvolaciu argumentáciu žalobcu, odvolací súd uviedol, že ani predloženie znaleckého posudku X.. G. I. a vyhodnotenie jeho záverov neprinieslo zmenu právnych záverov súdu. Aj za situácie, že znalkyňa konštatovala, že vlastnícke právo žalovaného je v katastri nehnuteľností evidované nesprávne a zápis žalovaného ako vlastníka sporného pozemku v katastri nehnuteľností bol nesprávny, nič to nemení na skutočnosti absencie dobrej viery žalobcu vzťahujúcej sa k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníckeho práva. Predmetom tohto sporu je určenie vlastníckeho práva na základe žaloby žalobcu a s ohľadom na takto vymedzený predmet konania ani konštatovanie nesprávneho zápisu vlastníckeho práva žalovaného v katastri nehnuteľností nemá vplyv na výsledok prijatých záverov súdu. Odvolací súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, že týmto znaleckým posudkom bolo preukázané to, že pokiaľ bol sporný pozemok od začiatku v údajoch katastra nehnuteľností (správne) evidovaný v prospech K. U., uvedené by malo odôvodňovať prijatie takého záveru, že vlastnícke právo k spornému pozemku svedčí podľa evidencie právnych vzťahov žalobcov. Pokiaľ žalobca v konaní predložil kúpnu zmluvu uzavretú s K. U. v roku 1993 s presne vymedzeným predmetom prevodu a tvrdil, že parcela zodpovedajúca spornému pozemku v nej nebola formálne uvedená len z dôvodu, že táto bola neidentická, takéto skutočnosti v konaní preukázané neboli a nevyplývajú ani z uzavretej kúpnej zmluvy. Kúpna zmluva jednoznačne špecifikuje nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom prevodu, bez akejkoľvek zmienky vo vzťahu k neidentickej parcele, v prípadnom ohľade jej zahrnutia do rozsahu prevodu a potom takáto argumentácia žalobcu je len jeho subjektívnym tvrdením, bez preukázania akýchkoľvek objektívnych okolností, ktoré by mohli privodiť záver o tom, že parc. č. XXXX/X skutočne mala byť predmetom prevodu spolu s prevádzanými nehnuteľnosťami v zmysle kúpnej zmluvy z roku 1993, avšak z dôvodu, že nebola identická, prevod vlastníckeho práva k nej sa účinne uskutočniť nemohol. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v konaní neprezentoval žiadne objektívne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali

prijatie takých záverov ako tvrdil, a síce, že sporná parcela bola súčasťou prevodu pozemkov v zmysle kúpnej zmluvy z roku 1993 a len skutočnosť, že tieto nehnuteľnosti užíval a to, či už on, resp. jeho právni predchodcovia nie je dostatočnou na konštatovanie toho, že bol oprávneným držiteľom. Vo vzťahu k užívaniu nehnuteľnosti odvolací súd udáva, že pokiaľ žalobca argumentuje tým, že pozemok ako vlastný užíval už jeho starý otec F. T. a v užívaní pokračoval jeho otec, takáto argumentácia má rovnakú kvalitu ako argumentácia o užívaní nehnuteľnosti ním, pretože ani jeden z týchto subjektov nebol oprávneným držiteľom spornej nehnuteľnosti, starý otec bol preukázateľne zapísaný ako užívateľ nehnuteľnosti, bez vlastníckeho vzťahu k nehnuteľnosti, a pokiaľ následne v uvedenom pokračoval otec žalobcu, pokračoval taktiež v užívaní, bez vlastníckeho vzťahu k pozemku. Na uvedené nemá vplyv ani žalobcom predložená fotodokumentácia, ktorá preukáže len to, že žalobca, resp. jeho právni predchodcovia pozemok užívali, čo ani nebolo sporné, avšak skutočnosť užívania nehnuteľností v kontexte súčasného nepreukázania dobrej viery žalobcu, ktorá by objektívne vyplývala z nejakého právneho základu, a teda sa vzťahovala k právnemu titulu, nepostačuje na preukázanie naplnenia podmienok vydržania vlastníckeho práva, resp. je už v kontexte konštatovanej neexistencie dobrej viery držiteľa vzťahujúcej sa k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníckeho práva, nezávažnou. Konštatovanie žalobcu, že skutočnosť, že kúpna zmluva nebola perfektná, pretože sporný pozemok nebol v jej texte uvedený, nemá vplyv na posudzovanie oprávnenosti držby sporného pozemku, nie je podľa názoru odvolacieho súdu správne, pretože nazerajúc na náležitosti akejkoľvek zmluvy takouto optikou by potom bolo možné v akomkoľvek prípade dopĺňať predmet zmluvy a prevodu nehnuteľností. Samozrejme za situácie, že by táto skutočnosť bola zrejmalá z iných listinných dokladov prezentovaných v konaní, nemožno vylúčiť, že by nastala situácia opísaná žalobcom, avšak v tomto konkrétnom prípade niet žiadneho opodstatneného dôvodu, ktorý by akokoľvek vyplýval z výsledkov vykonaného dokazovania, konštatovať, že sporná parcela mala byť súčasťou prevodu. Túto skutočnosť nie je možné bez ďalšieho vyvodiť len z toho, že parcela bola zapísaná ako vlastníctvo K. U., ktorá bola vlastníčkou i ďalších nehnuteľností, ktoré platne previedla na žalobcu, ako ani z toho, že nehnuteľnosti boli a sú žalobcom, resp. jeho právnymi predchodcami užívané. Podľa názoru odvolacieho súdu pri skúmaní dobromyseľnosti držby v danom prípade nemožno konštatovať, že držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držaná vec mu patrí. Pokiaľ žalobca tvrdil, že keď v roku 1993 K. U. s ním uzavrela kúpnu zmluvu, tak nesporne podľa presvedčenia zmluvných strán a ich dohody bola súčasťou prevádzaných nehnuteľností aj sporná parcela, takéto tvrdenie je tvrdením ničím nepreukázaným. Pokiaľ súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal i na výpoveď svedka - otca žalobcu, je dôvodné prisvedčiť tomu, že žalobca mal vedomosť o tom, že pozemok sa po geometrických úpravách ešte za života K. U. stal neidentickým, ako i to, že tieto vzťahy sa mali vysporiadať s rodinou V., čo sa v dôsledku úmrtia nestalo. Pokiaľ súd prihliadol na túto výpoveď svedka, a vo svojom rozhodnutí podrobne nevyhodnotil ďalšie svedecké výpovede, je potrebné uviesť, že práve výpoveď svedka T. v porovnaní s inými svedeckými výpoveďami bola výpoveďou s významnou výpovednou hodnotou, keď dokresľuje okolnosti vyhodnotenia oprávnenosti držby žalobcom, kdežto výpovede ďalších svedkov v súvislosti s tým, kto a ako užíval nehnuteľnosť, z hľadiska toho, že užívanie nehnuteľností nebolo kľúčovou okolnosťou na právne nazeranie veci (z dôvodov uvedených vyššie) nemali porovnateľnú výpovednú hodnotu. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pričom o výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím vydaným súdnym úradníkom.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP a tiež že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP. V zmysle § 420 písm. f) CSP žalobca namietal nepresvedčivosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, nakoľko sa nevysporiadal s relevantnými skutočnosťami, ktorých zohľadnenie a posúdenie bolo pre rozhodnutie vo veci kľúčové, z ktorého dôvodu považoval rozsudok za nepreskúmateľný. Pokiaľ by tvrdenia žalobcu boli zohľadnené, znamenalo by to pre neho úspech v konaní. Odvolací súd dostatočným spôsobom nevysvetlil, prečo neprihliadol na skutočnosti vyplývajúce z výpovede žalobcu, skutočnosti vyplývajúce z výpovedí svedkov, z predloženej fotodokumentácie, z listín týkajúcich sa evidencie nehnuteľností a práv k nim, ako aj z predloženého súkromného znaleckého

posudku., ktorý potvrdzuje správnosť evidencie práv k spornému pozemku výlučne v prospech právnych predchodcov žalobcu.

3.1. Rozsudok odvolacieho súdu žalobca napáda aj z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP t. j. z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Za uvedenú právnu otázku žalobca považuje otázku splnenia zákonom stanovených podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/117/94 (R 44/96) z 28. februára 1995 (R 44/96), v ktorom sa uvádza: „K oprávnenej držbe (pozemkov) došlo... po dohode o ich kúpe, o ktorej súdy nemali pochybnosti. Skutočnosť, že nedošlo k perfektnej, teda k platnej kúpnej zmluve, na posudzovanie oprávnenosti tejto držby to nemalo podstatný vplyv. Platnosť nadobúdacieho právneho titulu je rozhodujúci len pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu. O takúto formu nadobudnutia vlastníctva v prejednávanej veci však nešlo, ako na to správne poukázal už odvolací súd, ale nadobúdacím titulom bolo vydržanie. Pri posudzovaní nadobudnutia vlastníctva vydržaním môže byť prípadný iný úkon ohľadne spornej veci iba okolnosťou, svedčiacou o dobromyseľnosti (bona fide) držiteľa veci. Na rozhodné okolnosti pre vydržanie vlastníctva poukázala aj konštantná judikatúra súdov ešte pred účinnosťou novely Obč. zákonníka - zák. č. 509/1991 Zb. konštatovaním, že „Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia, v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby“ (Zb. rozh. č. 45, zoš. 9- 10/1986 str. 193). K počiatku oprávnenej držby (k prechodu od počiatočnej predchádzajúcej detencie predmetných pozemkov) u nadobúdateľov - ako to vyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, došlo podľa názoru dovolacieho súdu najneskôr 17. mája 1953, kedy došlo k prvej platbe. Preto treba považovať za správny právny záver prvostupňového súdu, že už v roku 1953 začala plynúť 10-ročná vydržacia lehota nepretržitej držby, pôvodnou vlastníčkou ničím nenarušovanej, ani spochybňovanej, ale ani inými tretími osobami.“

3.2. Žalobca poukazuje B: na druhej strane stoja právne závery, že súčasťou všetkých okolností, na ktoré je pri dobromyseľnosti potrebné brať zreteľ, aj právne podmienky prevodu nehnuteľností. Toto riešenie právnej otázky splnenia podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním je reprezentované rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/283/2009 (R 73/2015), 4Cdo/361/2012 (R 74/2015), 5Cdo/49/2010, 3Cdo/97/2009, 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010 a sp. zn. 6MCdo/5/2010.

3.3. Žalobca má za to, že v konaní bol nesprávne ustálený skutkový stav veci a nesprávne skutkovo a právne posúdené zákonom stanovené podmienky vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva žalobcom k spornému pozemku titulom vydržania. Odvolací súd (resp. predtým aj súd prvej inštancie) v danom prípade aplikoval zákonné ustanovenia o nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním takým spôsobom, ktorý nemôže byť považovaný za súladný so základným právom na spravodlivé súdne konanie, teda nemôže byť považovaný za ústavne konformný. V prípade sporu o vlastníctvo medzi tým, kto tvrdí, že vlastníctvo vydržaním nadobudol, a tým, kto je ako vlastník zapísaný v evidencii katastra nehnuteľností, súd by mal vec posudzovať z perspektívy oboch strán vo vzťahu k poctivosti nadobudnutia vlastníctva. Pritom zároveň platí zákonom ustanovená právna domnienka dobromyseľnosti, teda právna domnienka, že v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

3.4. Žalobca uviedol, že v danom prípade z vykonaného dokazovania vyplýva, že nehnuteľnosti na danom mieste na viniciach, a to vrátane sporného pozemku, boli v evidencii nehnuteľností, pôvodne v pozemkovej knihe a následne aj v katastri nehnuteľností evidované v prospech právnych predchodcov žalobcu, najskôr prastarých rodičov S. T. s manželkou H. T. zapísaných v pozemkovej knihe ako vlastníkov aj sporného pozemku, následne starého otca žalobcu F. T. a jeho dvoch sestier K. U. a C. N.. Sporný pozemok bol v údajoch katastra nehnuteľností evidovaný v podielovom spoluvlastníctve K. U. a C. N. a po zrušení a vysporiadaní ich podielového spoluvlastníctva na základe písomnej dohody vo výlučnom vlastníctve K. U.. Zároveň bolo v údajoch katastra nehnuteľností evidované právo osobného

užívania sporného pozemku v prospech starého otca žalobcu F. T.. Problém v evidencii sporného pozemku v údajoch katastra nehnuteľností nastal len v tom, že parcela zodpovedajúca spornému pozemku (parcela ako geometrické zobrazenie pozemku v katastrálnej mape) sa stala po mapovaní neidentická (nebola samostatne identifikovaná v zapísaných údajoch katastra z dôvodu, že v tom čase priebeh jej mapových hraníc nekorešpondoval s výsledkami vykonaného technicko-hospodárskeho mapovania). Len z toho dôvodu predmetná parcela nebola formálne uvedená v texte kúpnej zmluvy uzavretej v roku 1993 medzi K. U. a žalobcom. Údaje o spornom pozemku, resp. o parcele zodpovedajúcej spornému pozemku, boli z katastra nehnuteľností odstránené (a to nesprávne) len kvôli tomu, že sporný pozemok bol nesprávne začlenený do pozemkov žalovaného len na základe jeho chybného identifikácie, teda na základe chybných geometrických plánov ako technických podkladov (teda bez platného právneho titulu). Pokiaľ bol v technickom podklade (v geometrickom pláne) listiny predloženej na zápis do katastra nehnuteľností v prospech žalovanej strany chybný identifikovaný aj sporný ako predmet zápisu, vlastnícke právo k takto chybnému vymedzenému pozemku nemohlo byť žalovanou stranou nadobudnuté platne. Skutočnosť, že kúpna zmluva nebola perfektná, pretože sporný pozemok nebol v jej texte uvedený (kvôli problému v jeho mapovej identifikácii), nemá vplyv na posudzovanie oprávnenosti držby sporného pozemku. Žalovaná strana nemohla platne nadobudnúť sporný pozemok (a ani ho neužívala), pretože do jej vlastníctva bol zapísaný len v dôsledku chybného identifikácie a jeho nesprávneho vymedzenia a začlenenia (na základe chybných geometrických plánov ako technických podkladov) a zároveň kumulatívne posúdenie všetkých okolností (aj pri neperfektnosti formálnej kúpnej zmluvy) svedčí v prospech oprávnenej držby a poctivosti nadobudnutia na strane žalobcu, potom (za prípadného súčasného použitia právnej domnienky dobromyseľnosti držby v zmysle ustanovenia § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vykonané dokazovanie potvrdzuje dôvodnosť žaloby. Sporný pozemok poctivo a v súlade s dobrými mravmi oprávnene držal a nadobudol (a ako jediný nadobudnúť mohol) žalobca. Zamietnutie žaloby je v rozpore s vykonanými dôkazmi a v konečnom dôsledku sa tým v rozpore s dobrými mravmi potvrdzuje vlastníctvo sporného pozemku žalovanému, ktorý ho poctivo nenadobudol a nadobudnúť nemohol.

3.5. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že určuje, že žalobca je vlastníkom pozemku s parc. č. XXXX/X (parcela registra C KN), druh pozemku zastavaná plocha vo výmere 43 m² a pozemku s parc. č. XXXX/X (parcela registra C KN), druh pozemku zastavaná plocha vo výmere 28 m², oba nachádzajúce sa v k. ú. C. a takto uvedené v geometrickom pláne č. 15C/113/2014 zo dňa 08. 03. 2021, ktorý bol vyhotovený a autorizačne overený znalkyňou X.. G. I., a úradne overený Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, dňa 14. 05. 2021 pod č. G1-891/2021. Tiež žiadal, že má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s podaným dovolaním nesúhlasí, považuje ho v celom rozsahu za nedôvodné a nesprávne a podľa jeho mienky dovolanie nespĺňa podmienku prípustnosti a to ani podľa § 420 písm. f) CSP a ani podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP. V plnej miere sa stotožnil so závermi odvolacieho súdu a navrhol, aby dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu ako nedôvodné a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej.

Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania neplní úlohy prvoinštančného či odvolacieho súdu ako tretej inštancie prebiehajúceho súdneho sporu. Úloha dovolacieho súdu spočíva v náprave najzávažnejších procesných pochybení resp. v riešení právnych otázok, na ktorých rozhodnutie bolo založené. Už na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité zopakovať (pozri bod 3), že dovolatelia v dovolaní v podstate zopakovali svoju obranu produkovanú počas celého priebehu konania pred nižšími súdmi, ktorá v prevažnej miere predstavovala polemiku, nesúhlas, či iný názor a jeho videnie skutkového a právneho stavu, ktoré dôvody nie sú z povahy veci a ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu spôsobilé založiť spôsobilý predmet dovolacieho prieskumu. V rámci samotného textu dovolania je dovolací súd viazaný textom dovolania, ktorý spísal právne kvalifikovaný zástupca žalobcov.

11. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Porušením základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení chýba určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, eventuálne - alebo tým skôr - pokiaľ ich strana sporu namietala, ale krajský súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by napr. dostatočným spôsobom odôvodnil ich irelevantnosť; pokiaľ krajský súd takto v prejednávanej veci postupoval, dopustil sa okrem iného aj svojvôle, zakázanej v čl. 2 ods. 2 ústavy. Obdobne ako v skutkovej oblasti, i v oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej argumentácie nastávajú podobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodovania, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež i zásadami spravodlivého procesu.

14. Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/7/2019).

15. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

16. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

17. Obsah dovolania naznačuje, že dovolateľ generálne namietal nedostatky v odôvodnení rozhodnutí oboch nižších súdov (ich nepresvedčivosť a celkovú nedostatočnosť) vedúce k ich nepreskúmateľnosti a nesprávnosť skutkových záverov nižších súdov.

18. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia podrobne, spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie. Už na prvý pohľad dovolateľom naznačenou vadou nepreskúmateľnosti napadnuté odvolacie rozhodnutie netrpí.

18.1. Dovolací súd v danom kontexte osobitne akcentuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 24., (ktorému predchádza teoretický podklad), ktoré v spojení s odôvodnením uvedeným odvolacím súdom v celom jeho kontexte napĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej a obsahovej)

štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. V podstatnom z ich obsahu vyplýva absencia naplnenia zákonných predpokladov pre vydržanie. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od samého začiatku, t. j. ešte pred kúpou predmetnej nehnuteľnosti žalobcom sa vedelo, že predmetná sporná parcela je chybné zapísaná a chybné zaevidovaná do vlastníctva rodiny V. a že bol záujem a úmysel predmetnú parcelu opätovne previesť a správne zapísať do vlastníctva, či už pani U. alebo následne po kúpe nehnuteľnosti žalobcom žalobcovi, čiže už vtedy vedeli, že je tu chyba, a čo znamená. Žalobca už od podpísania kúpnej zmluvy vedel, že predmetom kúpnej zmluvy nebola parcela, ktorá bola neidentická a samotný svedok - jeho otec vo svojej výpovedi potvrdil, že po geometrických úpravách sa predmetný pozemok dostal pod čiaru ešte za života K. U. a vzhľadom na nedostatok dobromyseľnosti žalobca nepreukázal nadobudnutie spornej nehnuteľnosti vydržaním. Poukazovanie a konštatovanie žalobcu na skutočnosť, že i keď kúpna zmluva nebola perfektná (pretože sporný pozemok nebol v jej texte uvedený), nemá vplyv na posudzovanie oprávnenosti držby sporného pozemku nie je podľa odvolacieho súdu správne a odvolací súd dostatočným spôsobom odôvodnil keď uviedol, že nazerajúc na náležitosti akejkoľvek zmluvy optikou žalobcu by potom bolo možné v akomkoľvek prípade dopĺňať predmet zmluvy a prevodu nehnuteľností. Samozrejme za situácie, že by táto skutočnosť bola zrejímá z iných listinných dokladov prezentovaných v konaní, nemožno vylúčiť, že by nastala situácia opísaná žalobcom, avšak v tomto konkrétnom prípade niet žiadneho opodstatneného dôvodu, ktorý by vyplýval z výsledkov vykonaného dokazovania, konštatovať, že sporná parcela mala byť súčasťou prevodu. Odvolací súd ďalej uviedol, že túto skutočnosť nie je možné bez ďalšieho vyvodiť len z toho, že parcela bola zapísaná ako vlastníctvo K. U., ktorá bola vlastníčkou i ďalších nehnuteľností, ktoré platne previedla na žalobcu, ako ani z toho, že nehnuteľnosti boli a sú žalobcom, resp. jeho právnymi predchodcami užívané. Podľa názoru odvolacieho súdu pri skúmaní dobromyseľnosti držby v danom prípade nemožno konštatovať, že držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držaná vec mu patrí. Pokiaľ žalobca tvrdil, že keď v roku 1993 K. U. s ním uzavrela kúpnu zmluvu, tak nesporne podľa presvedčenia zmluvných strán a ich dohody bola súčasťou prevádzaných nehnuteľností aj sporná parcela, takéto tvrdenie je tvrdením ničím nepreukázaným. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Výsporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

19. K namietanému hodnoteniu dôkazov súdmi nižších inštancií dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľov s procesným postupom odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie s hodnotením dôkazov nemožno považovať za porušenie ich procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 Ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiaci úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiaci úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. V neposlednom rade

dovolací súd uvádza, že brojenie žalobcu podaným dovolaním proti skutkovému stavu zistenému nižšími súdmi, a namietaná okolnosť nedostatočne zisteného skutkového stavu v zásade vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP ani nezakladá, navyše dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

20. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval proti skutkovému stavu ustálenému nižšími súdmi a nedostatočným odôvodnením (nepreskúmateľnosťou) rozhodnutia odvolacieho súdu. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

21. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“. Dovolací súd tak nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným odvolacím a dovolacím konaním).

22. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd podľa dovolateľov dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá.

23. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

24. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia, 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

27. Žalobca ako právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, vymedzil právnu otázku - otázku splnenia zákonom stanovených podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním.

28. Žalobca poukazuje A: na jednej strane na závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/117/94 z 28. februára 1995 (R 44/96), v ktorom sa uvádza: „K oprávnenej držbe (pozemkov) došlo... po dohode o ich kúpe, o ktorej súdy nemali pochybnosti. Skutočnosť, že nedošlo k perfektnej, teda k platnej kúpnej zmluve, na posudzovanie oprávnenosti tejto držby to nemalo podstatný vplyv. Platnosť nadobúdacieho právneho titulu je rozhodujúci len pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu. O takúto formu nadobudnutia vlastníctva v prejednávanej veci však nešlo, ako na to správne poukázal už odvolací súd, ale nadobúdacím titulom bolo vydržanie. Pri posudzovaní nadobudnutia vlastníctva vydržaním môže byť prípadný iný úkon ohľadne spornej veci iba okolnosťou, svedčiacou o dobromyseľnosti (bona fidae) držiteľa veci. Na rozhodné okolnosti pre vydržanie vlastníctva poukázala aj konštantná judikatúra súdov ešte pred účinnosťou novely Obč. zákonníka - zák. č. 509/1991 Zb. konštatovaním, že „Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia, v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby“ (Zb. rozh. č. 45, zoš. 9- 10/1986 str. 193). K počiatku oprávnenej držby (k prechodu od počiatočnej predchádzajúcej detencie predmetných pozemkov) u nadobúdateľov - ako to vyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, došlo podľa názoru dovolacieho súdu najneskôr 17. mája 1953, kedy došlo k prvej platbe. Preto treba považovať za správny právny záver prvostupňového súdu, že už v roku 1953 začala plynúť 10-ročná vydržacia lehota nepretržitej držby, pôvodnou vlastníčkou ničím nenarušovanej, ani spochybňovanej, ale ani inými tretími osobami.“

29. Žalobca poukazuje B: na druhej strane stoja právne závery, že súčasťou všetkých okolností, na ktoré je pri dobromyseľnosti potrebné brať zreteľ, aj právne podmienky prevodu nehnuteľností. Toto riešenie právnej otázky splnenia podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním je reprezentované rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/283/2009 (R 73/2015), 4Cdo/361/2012 (R 74/2015), 5Cdo/49/2010, 3Cdo/97/2009, 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010 a sp. zn. 6MCdo/5/2010.

30. Žalobca má za to, že v konaní bol nesprávne ustálený skutkový stav veci a nesprávne skutkovo a právne posúdené zákonom stanovené podmienky vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva žalobcom k spornému pozemku titulom vydržania. Odvolací súd (resp. predtým aj súd prvej inštancie) v danom prípade aplikoval zákonné ustanovenia o nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním takým spôsobom, ktorý nemôže byť považovaný za súladný so základným právom na spravodlivé súdne konanie, teda nemôže byť považovaný za ústavne konformný. V prípade sporu o vlastníctvo medzi tým, kto tvrdí, že vlastníctvo vydržaním nadobudol, a tým, kto je ako vlastník zapísaný v evidencii katastra nehnuteľností, súd by mal vec posudzovať z perspektívy oboch strán vo vzťahu k poctivosti nadobudnutia vlastníctva. Pritom zároveň platí zákonom ustanovená právna domnienka dobromyseľnosti, teda právna domnienka, že v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

31. Dovolací súd poukazuje, že z rozhodnutia 4Cdo/283/2009 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky ako judikát R 73/2015, rieši otázku oprávnenej držby nehnuteľnosti a dobromyseľnosti držiteľa. Judikát uvádza, že oprávneným držiteľom nemôže byť ten, kto nadobudol nehnuteľnosť na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom, a to za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991. Rozhodnutie sa týka situácií, kedy k nadobudnutiu došlo za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991. Najvyšší súd dospel k záveru, že v takomto prípade nemôže ísť o oprávnenú držbu, ak držiteľ nadobudol nehnuteľnosť na základe zmluvy neregistrovanej štátnym notárstvom. Judikát špecifikuje, že oprávneným držiteľom je osoba, ktorá má so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľne za to, že je vlastníkom nehnuteľnosti. Ak zmluva nebola registrovaná, hoci tak mala byť, držba nie je

považovaná za oprávnenú.

31.1. Dovolací súd poukazuje, že z rozhodnutia 4Cdo/361/2012 z 27. januára 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky ako judikát R 74/2015, sa zaoberá problematikou vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, konkrétne otázkou, či môže byť oprávneným držiteľom nehnuteľnosti osoba, ktorá do jej držby vstúpila na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti vyhotovenej v rozpore s vtedajšou právnou úpravou. V skratke, rozhodnutie objasňuje, že oprávneným držiteľom nemôže byť osoba, ktorá do držby nehnuteľnosti vstúpila na základe zmluvy, ktorá nebola vyhotovená písomne (v čase účinnosti Občianskeho zákonníka do 31. decembra 1991), aj keď táto osoba bola so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľná o tom, že je vlastníkom. Predmetné rozhodnutie je dôležitým výkladom pojmu „oprávnený držiteľ“ v kontexte vydržania a zdôrazňuje význam formálnej platnosti prevodnej zmluvy pri nadobúdaní vlastníctva k nehnuteľnostiam, aj keď sa posudzuje dobromyseľnosť držby.

31.2. Dovolací súd poukazuje, že z rozhodnutia 5Cdo/49/2010 z 7. novembra 2017 vyplýva, že ak je vlastníctvo nadobúdané na základe zmluvy, potom sa na takúto zmluvu vzťahuje jedna zo základných zásad súkromného práva, a to zásada „nemo ad alium plus iuris transfere potest, quam ipse habet“ (nikto nemôže previesť viac práv, než má sám). Táto zásada chráni vlastnícke právo skutočného („pravého“) vlastníka. Jej uplatnenie znamená, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. februára 2010 sp. zn. I. ÚS 50/10). Aj keď dôsledkom vyplývajúcim z vyššie uvedenej zásady je nemožnosť nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti od nevlastníka, nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov dovolací súd zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3314/11 z 02. 10. 2012). Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe.

31.3. Z rozhodnutia 3Cdo/97/2009 z 30. marca 2011 vyplýva, že ide o procesné rozhodnutie, v ktorom najvyšší súd so zreteľom na procesné vady konania zrušil rozsudok odvolacieho súdu a nepristúpil k posúdeniu správnosti právnych záverov, na ktorých spočíva rozsudok odvolacieho súdu. Odvolací súd v odôvodnení definoval držbu ako faktický stav, pri ktorom má držiteľ vec vo svojej moci, užíva ju a požíva plody a úžitky z nej, disponuje ňou, prípadne vykonáva činnosť, ktorá pripúšťa trvalý alebo opätovný výkon. Oprávneným je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí; pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená (porovnaj § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neoprávneným je teda držiteľ, ktorý so zreteľom na všetky okolnosti nie je (nemôže byť) dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí. Oprávnená držba sa zakladá na omyle držiteľa, ktorý sa domnieva, že je vlastníkom držanej veci. Omyl držiteľa musí byť ospravedlniteľný; ospravedlniteľným je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti toho - ktorého prípadu od každého vyžadovať. Pokiaľ omyl presahuje rámec bežného posudzovania veci, je neospravedlniteľný. Držiteľ, ktorý drží vec na základe takého omylu, nemôže byť držiteľom oprávneným. Ospravedlniteľným omylom môže byť výnimočne aj právny omyl. Omyl tejto povahy spočíva v neznalosti alebo v nedokonalnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Omyl vychádzajúci z neznalosti (nedokonalnej znalosti) jednoznačného ustanovenia zákona nie je ospravedlniteľný. Pre účely prejednávanej veci treba osobitne zdôrazniť, že sama neznalosť inak jasného a nepochybného ustanovenia zákona nie je pri robení právneho úkonu ospravedlniteľná, lebo pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa predpokladá, že každý sa

oboznami so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Otázku, či držiteľ veci je (bol) oprávnený alebo neoprávnený, treba v každom prípade riešiť z objektívneho hľadiska. Pri jej riešení je vždy potrebné vziať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, (ne)mal alebo (ne)mohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Dobromyseľnosť držby zaniká v momente, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne boli spôsobilé vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí.

31.4. Z rozhodnutia 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010 z 31. októbra 2011 vyplýva, že v prejednávanej veci najvyšší súd zdôraznil, že omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalkej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedliteľný (pozn.: k obdobnému záveru dospel najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach - viď napríklad sp. zn. 3Cdo/97/2009, 4Cdo/283/2009, 5Cdo/30/2010 a 6MCdo/5/2010). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu, ktorý zastáva aj v tejto veci, nie je neznalosť inak jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona pri robení právneho úkonu ospravedliteľná - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Skutočnosť, že žalobkyňa a jej matka vyplatili kúpnu cenu a žalovaní sa nezaujímal o vlastníctvo nehnuteľností počas plynutia vydržacej doby, nemôže zmeniť nič na tom, že ich držba z už uvedených dôvodov nemohla byť dobromyseľná.

31.5. Z rozhodnutia 6MCdo/5/2010 z 20. apríla 2011 vyplýva, že omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalkej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedliteľný (3Cdo/97/2009, 4Cdo/283/2009, 5Cdo/30/2010, 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010 a 6MCdo/5/2010). Neznalosť inak jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona nikoho neospravedlňuje - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Požiadavku, aby zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnej veci boli registrované štátnym notárstvom, bola v Občianskom zákonníku upravená jasne a jednoznačne.

32. Dovolací súd dospel k záveru, že vymedzenú právnu otázku hmotného práva nastolenú dovolateľom po podaní dovolania možno pokladať už za vyriešenú, pretože touto otázkou sa zaoberalo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. z 13. mája 2024 sp. zn. 1VCdo/1/2024 (publikované ako R 15/2024 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), v ktorom bolo konštatované, nasledovné:

„ 12.1. Najvyšší súd vo svojej staršej judikatúre [R 44/96 (rozsudok z 28. februára 1995 sp. zn. 3Cdo/117/94)] rozlišoval medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby, keď nadviazal na skoršiu judikatúru (R 45/1986, Zb. rozh. č. 45, zoš. 9-10/1986, str. 193) podľa ktorej „[n]a rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiacie o poctivosti nadobudnutia, v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby“. Podľa právnej vety R 44/96 „neplatnosť právneho úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním“. Najvyšší súd v okolnostiach danej veci uviedol, že „k oprávnenej držbe došlo až po dohode o ich kúpe, o ktorej súdy nemali pochybnosti. Skutočnosť, že nedošlo k perfektnej, teda k platnej kúpnej zmluve, na posudzovanie oprávnenosti tejto držby to nemalo podstatný vplyv. Platnosť nadobúdacieho právneho titulu je rozhodujúci len pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu. O takúto formu nadobudnutia vlastníctva v prejednávanej veci však nešlo, ako na to správne poukázal už odvolací súd, ale nadobúdajúcim titulom bolo vydržanie“. Veľký senát však v bode 15. predmetného rozhodnutia uviedol, že nepovažuje za správny argument, o ktorý sa novšia judikatúra (R 73/2015 a R 74/2015) opiera, a to, že „[n]eznalosť jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona neospravedlňuje - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť“. Judikátorná línia reprezentovaná rozhodnutiami R 73/2015 a R 74/2015 je nielen explicitne zákonom de lege lata nepotvrdzujúca, ale je tiež v rozpore so zámerom, ktorý mal zákonodarca pri reforme právnej úpravy vydržania v roku 1950 (spružniť a uľahčiť vydržanie) a pri znovuzavedení inštitútu vydržania v roku 1982 (ochrániť tzv.

nedoložené právne vzťahy k nehnuteľnostiam), rovnako tak značne obmedzuje dosah vydržania a je neprimerane rigidná. Vzhľadom na to sa veľký senát priklonil k ostatným súdnym rozhodnutiam, ktoré fundamentálne reflektujú staršiu judikatúru, vychádzajúc pritom z interpretácie ustanovenia § 134 ods. 1 v spojení s § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorých ustanovení platný právny titul ako predpoklad pre dobromyseľnosť držiteľa, resp. oprávnenosť držby nevyplýva. Zároveň pritom rešpektoval účel vydržania, ktorým je uvedenie do súladu dlhodobého faktického stavu nepretržitej držby oprávneným držiteľom (ktorý je po stanovenú dobu objektívne presvedčený o svojom domnelom vlastníckom práve) so stavom vlastníckym.

33. Predmetom dovolacieho prieskumu bolo posúdenie dôvodnosti uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP, s vymedzením právnej otázky dovolateľa - otázka splnenia zákonom stanovených podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že touto vyššie popísanou ustálenou praxou dovolacieho súdu bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/283/2009 (R 73/2015), 4Cdo/361/2012 (R 74/2015), 5Cdo/49/2010, 3Cdo/97/2009, 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010 a sp. zn. 6MCdo/5/2010.

33.1. Dovolací súd v tejto súvislosti sumarizujúc rozhodovaciu prax najvyššieho súdu 1VCdo/1/2024 (publikované ako R 15/2024 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ako aj 7Cdo/11/2024 z 30. apríla 2025, 5Cdo/3/2024 z 20. februára 2025) vyslovuje, že uvedené rozhodnutia (bod 33.) oprávňujú dovolací súd vysloviť názor, že sa jedná o prekonané názory, ktoré neobstoja v kontexte recentnej judikatúry dovolacieho súdu.

34. Dovolací súd ďalej konštatuje, že súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu je konštantná v názore spočívajúcom v tom, že predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu právo patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j., či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že mu patrí právo, ktoré mu nesvedčí. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/287/2006). Pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nespĺnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie. [Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018 (pozri aj 5Cdo/210/2019 a 1VCdo/1/2024)].

35. Za právnu otázku od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu žalobca považoval otázku splnenia zákonom stanovených podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré je neúplné. Dovolací súd poukazuje, že žalobca síce dovolanie formálne odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ust. § 421 CSP, z obsahu jeho dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je však zrejmé, že nesúhlasí s úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 CSP a § 432 ods. 2 CSP. Dovolací súd je navyše podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán a na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej

právnej norme, jej obsahu, zmysle a účele, normu interpretuje a zo svojich skutkových zistení (to znamená po vyriešení skutkových otázok a na ich podklade) prijíma právne závery o (ne)existencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnou (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolací súd konštatuje, že takto položená otázka je všeobecnou právnou otázkou, nie konkrétnou relevantnou právnou otázkou v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Otázka položená dovolateľom je výsledkom právneho posúdenia konkrétnych skutkových okolností - t. j. otázka aplikácie práva na zistený skutkový stav. Tieto podmienky (dobromyseľná držba, čas, nepretržitosť) sú v judikatúre ustálené a známe. Takto všeobecne naformulovaná otázka nie je relevantnou právnou otázkou v zmysle § 421 CSP.

36. Dovolací súd obiter dictum poukazuje na bod 16 rozhodnutia odvolacieho súdu, v zmysle ktorého odvolací súd konštatoval: ...Z rozhodnutia súdu prvej inštancie je jednoznačný záver, prečo súd prvej inštancie vyhodnotil žalobu za nedôvodnú a zamietol ju. Týmto záverom je súdom prvej inštancie konštatované, že žalobca nepreukázal naplnenie podmienok vydržania vlastníckeho práva k prejednávanej nehnuteľnosti, keď nepreukázal existenciu právneho, hoc i domnelého titulu, o ktorý sa opiera dobrá viera držiteľa, keď týmto titulom nie je kúpna zmluva, o ktorú opieral svoj nárok a ani dohoda uzavretá medzi K. U. a jej sestrou C. N.. Odvolací súd tiež poukázal, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od samého začiatku, t. j. ešte pred kúpou predmetnej nehnuteľnosti žalobcom sa vedelo, že predmetná sporná parcela je chybné zapísaná a chybné zaevidovaná do vlastníctva rodiny V. a že bol záujem a úmysel predmetnú parcelu opätovne previesť a správne zapísať do vlastníctva, či už pani U. alebo následne po kúpe nehnuteľnosti žalobcom žalobcoví, čiže už vtedy vedeli, že je tu chyba, a čo znamená. Žalobca už od podpísania kúpnej zmluvy vedel, že predmetom kúpnej zmluvy nebola parcela, ktorá bola neidentická a samotný svedok - jeho otec vo svojej výpovedi potvrdil, že po geometrických úpravách sa predmetný pozemok dostal pod čiaru ešte za života K. U.. Vzhľadom na nedostatok dobromyseľnosti žalobca nepreukázal nadobudnutie spornej nehnuteľnosti vydržaním. Podľa názoru dovolacieho súdu pri skúmaní dobromyseľnosti držby v danom prípade nemožno konštatovať, že žalobca mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držaná vec mu patrí. Dobromyseľnosť držby zaniká v momente, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne boli spôsobilé vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Ide teda o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/287/2006). Odvolací súd založil svoje rozhodnutie predovšetkým na závere, že žalobca nesplnil jeden zo zákonných predpokladov, a to dobromyseľnosť v tom, že mu predmetná nehnuteľnosť patrí, nepreukázal svoje tvrdenia a teda neunesol dôkazné bremeno.

37. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.